

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders
Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 29177-2025

Medewerker	:	Klaas-Jan Ritzema
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	30 juni 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

BIJLAGEN: (zaaknummer 28884-2025) ☒ Agenda AB 10 juli 2025 ☒ 1a. Jaarstukken 2024 oplegger ☒ 1b. Jaarstukken 2024 ☒ 1c. Jaarstukken 2024 accountantsverslag ☒ 2. Stukken Programmabegroting 2026 ☒ 3a. IZB voorstel ☒ 3b. IZB bijlage fte en kosten per scenario ☒ 3c. Bijlage eindrapport IZB ☒ 3d. Bijlage adviesrapport kerntaken IZB ☒ 4a. Koers JGZ oplegger ☒ 4b. Koers JGZ 2025-2028 ☒ 4c. Uitwerking aanvullende activiteiten JGZ
AFSTEMMING MET ☒ team Bedrijfsvoering ☒ financieel
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Adviesnota AB GGD 10 juli 2025

BESLUIT burgemeester en wethouders

Instemmen met:

1. Het advies over de jaarstukken 2024.
2. Het voorstel van het dagelijks bestuur om de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen.
3. De inhoudelijke richting en het uitwerken van een financieel voorstel van scenario 1 voor de infectieziektebestrijding en de genoemde aandachtspunten voor de bespreking van scenario 2 inbrengen in het AB.
4. De besluitpunten in het voorstel koers jeugdgezondheidszorg en de GGD verzoeken om een voorstel met scenario's voor de overige aanvullende activiteiten aan te bieden bij de behandeling bij de kaderbrief 2027.

SAMENVATTING

Op 10 juli 2025 is de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur van de GGD. Op de agenda staan de jaarstukken 2024, de programmabegroting 2026, het versterken van infectieziektebestrijding (IZB) en de Koers van de Jeugdgezondheidszorg ter vaststelling of instemming.

AANLEIDING

Op 10 juli 2025 is de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD. Op de agenda staan de volgende onderwerpen ter vaststelling of instemming:

- Jaarstukken 2024
- Programmabegroting 2026
- Versterken infectieziektebestrijding (IZB)
- Koers JGZ

Onder het kopje argumenten wordt per onderwerp een advies gegeven voor de bespreking in het AB.

BEOOGD RESULTAAT

De portefeuillehouder ter voorbereiding op het AB van de GGD de standpunten van het college meegeven.

KADER

Wet Publieke Gezondheid

Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland

ARGUMENTEN

1. Jaarstukken 2024

In de jaarrekening 2024 is een positief resultaat van € 975.000 gerealiseerd. Ten opzichte van de prognose in de Bestuursrapportage is dit een afwijking van (positief) € 419.000.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van het resultaat ten opzichte van de primitieve begroting c.q. de Bestuursrapportage inzichtelijk gemaakt.

(*inclusief mutaties in reserves)	BERAP		Realisatie	Vershil
Programma gezondheid	144.000		-69.000	-213.000
Programma Service & Samenwerking	-39.000		-51.000	-12.000
Algemene dekkingsmiddelen/overhead	451.000		1.095.000	644.000
Exploitatiesaldo*	556.000		975.000	419.000

In de jaarrekening is een gedetailleerde analyse opgenomen waarin de afwijkingen zijn toegelicht, die tot de afwijking van het resultaat ten opzichte van de prognose hebben geleid. Deze afwijking komt met name voort uit incidentele meevallers als lagere personele inzet, lagere lasten overhead en renteopbrengst.

Het voorstel van het DB is om het resultaat terug te laten vloeien naar de gemeenten. Voor de gemeente Olst-Wijhe betekent dit dat een bijdrage van € 31.540,22 terug wordt gestort. Ook wordt voorgesteld om het rekeningresultaat uit 2029 (€ 299.000) voorlopig te behouden als bestemmingsreserve COVID-19 vanuit het voorzichtigheidsprincipe. Er worden nog altijd incidenteel taken uitgevoerd die voortkomen uit de Coronaperiode, zodat hier geen aanvullende financiering voor nodig is.

Advies:

Het college wordt geadviseerd om in te stemmen met het voorstel aan het AB:

- De Jaarstukken 2024 GGD IJsselland vaststellen.
- De goedkeurende accountantsverklaring voor kennisgeving aannemen.
- Instemmen met voorgestelde bestemming rekeningresultaat.
- Instemmen met het voorstel om restant gereserveerde bedrag resultaat 2019 te behouden als reserve (COVID-19).

2. Programmabegroting 2026

De concept programmabegroting is al door het college en de raad behandeld en hierop is een zienswijze ingediend door de raad, zoals besloten in de raadsvergadering van 23 juni. Het advies hierin is dan ook om in lijn met de inhoud van de zienswijze in te stemmen met de programmabegroting en de

meerjarenraming 2027-2029 en de inhoud van de zienswijze te delen ter bespreking in de vergadering van het AB.

3. Versterken IZB

IZB is een wettelijke taak van gemeenten die is belegd bij de GGD. De coronapandemie heeft laten zien hoe belangrijk het is om IZB op orde te hebben. De GGD constateert daarnaast ook dat de risico's op uitbraken van andere infectieziekten is toegenomen (zoals Mpox, Pneumokokken, mazelen en vogelgriep). Ook neemt de vaccinatiegraad bij inwoners af. Het is daarom van belang dat de IZB op orde is, zodat hier adequaat op kan worden gereageerd.

In 2023 is een rapport uitgebracht door Berenschot, waarbij de benodigde capaciteit voor uitvoering van de 7 kerntaken is onderzocht. Hierbij is geconstateerd dat er een tekort van 11,6 FTE in onze regio is om alle taken uit te kunnen voeren.

Met tijdelijke VIP middelen is de afgelopen jaren ingezet op uitbreiding van de IZB om de 'basis op orde' te brengen (scenario 1). Deze middelen zijn echter niet structureel. Om voorbereid te zijn op uitbraken is het van belang om minimaal vast te houden aan de huidige situatie. Dat is de situatie die is opgenomen in scenario 1.

Niet instemmen met dit scenario heeft als gevolg dat er 7,1 aan fte aan formatie voor IZB verdwijnt binnen de GGD. De GGD valt dan terug op het niveau van voor de Coronapandemie en daarmee voldoen wij niet aan de wettelijke taak. Bovendien zal dit leiden tot gezondheidsrisico's voor inwoners. De risico's en gevolgen staan verwoord in het voorstel.

Financieel:

Het advies is om in te stemmen met voorstel en minimaal scenario 1 te behouden. De geschatte extra kosten zijn € 993.500,-- structureel. Er zal een financieel voorstel worden uitgewerkt voor het AB van 18 september.

Met scenario 1 hebben we de basis op orde. Hiermee zijn we als regio echter nog niet pandemisch paraat en dus ook nog niet volledig voorbereid op een toekomstige pandemie. Hiervoor is een extra investering in de infrastructuur nodig. Dit wordt uitgewerkt in scenario 2. Hierover zal in het AB verder worden gesproken. Hoewel er inhoudelijk argumenten aan te voeren zijn om in te zetten op scenario 2, moet er ook een afweging worden gemaakt over kosten en baten van dit scenario en zijn er wellicht nog tussenvarianten mogelijk om deels op te schalen in de benodigde formatie.

In het verlengde van de behandeling van de programmabegroting 2026 en de ingediende zienswijze, stellen wij voor om een eventuele keuze voor scenario 2 te bezien in licht van het totaal van de begroting van de GGD. Belangrijkste reden is dat de GGD wordt opgeroepen om bezuinigingen, terwijl er anderzijds een forse investering in de capaciteit voor IZB nodig is.

In de ingediende zienswijze wordt de GGD opgeroepen om mogelijke ombuigingen in kaart te brengen in de Kaderbrief en Programmabegroting 2027. Daarom stellen we voor om voorlopig in te zetten op scenario 1 en in het AB voor te stellen om de financiële gevolgen van een uitbreiding van IZB integraal te bespreken bij de behandeling van de Kadernota 2027. Op deze manier kan een discussie plaatsvinden over het brede takenpakket van de GGD en de keuzes die het AB daarin wenst te maken.

Advies:

Het advies is dan ook om in te stemmen met het voorstel aan het AB:

1. Instemmen met de inhoudelijke richting van scenario 1 en de financiële gevolgen vertalen naar een definitief voorstel voor het AB van 18 september 2025.
2. Bespreken welke mogelijkheden er zijn om scenario 2 te realiseren.

4. Koers JGZ

Voorstel:

1. Kennis te nemen van het koersdocument "Jeugdgezondheidszorg 2025–2028".

2. Commitment geven op het benutten van de komende anderhalf jaar voor het efficiënter en effectiever inregelen van het basispakket jeugdgezondheidszorg, waardoor per 1 januari 2028 de huidige benodigde financiering van de aanvullende activiteiten uit categorie 1 vervalt en voor alle gemeenten structureel vanuit het basispakket wordt uitgevoerd.

Toelichting:

Het koersdocument Jeugdgezondheidszorg 2025-2028 is eerder in het AB besproken, samen met de inventarisatie van de taken en geldstromen van de JGZ. Het doel van de inventarisatie van de taken en geldstromen was om inzichtelijk te maken hoe de taken worden uitgevoerd, maar ook welke financiële keuzes mogelijk zijn.

De GGD stelt voor om activiteiten uit de zogenoemde categorie 1 aan het basispakket toe te voegen en de komende 2 jaar deze taken te blijven uitvoeren. Hiermee kan een efficiency slag worden gemaakt, doordat de risico-opslag op maatwerk komt te vervallen. De GGD verwacht hiermee tevens een voordeel van € 400.000 - € 600.000 te realiseren per 2028. Om dit door te kunnen voeren wordt commitment gevraagd van alle gemeenten om deze activiteiten de komende 2 jaar uit te (blijven) voeren. Voor Olst-Wijhe betekent dit dat collectieve voorlichtingen peuteravonden worden uitgevoerd vanuit het basispakket.

Voor de overige (aanvullende) taken wordt voorgesteld om een overgangperiode van 2 jaar aan te houden voor de doorontwikkeling van de aanvullende activiteiten. Hierin wordt gekeken hoe activiteiten gepositioneerd worden, welke extra taken kunnen worden toegevoegd aan het basispakket en welke taken mogelijk niet meer worden uitgevoerd om de doelmatigheid en efficiëntie te verhogen. Het document 'Herijken aanvullende activiteiten Jeugdgezondheidszorg' geeft een overzicht van deze aanvullende activiteiten ingedeeld naar een aantal categorieën. Per categorie wordt een advies of een richting gegeven voor de positionering van deze activiteiten in de toekomst. Hierbij is het goed om op te merken dat het in deze notitie gaat om de aanvullende taken op de JGZ, wat een relatief klein deel uitmaakt van het totale takenpakket van de GGD.

Argumenten:

In de documenten valt op dat er een richting wordt gegeven over de toekomstige positionering van de activiteiten, maar dat er nog geen scherpe keuzes gemaakt worden. We pleiten ervoor om meer scherp te brengen in de discussie over de keuze voor de uitvoering van aanvullende (maatwerk)activiteiten. Met het oog op de schaarste van financiële middelen en capaciteit ingezet moet worden op collectieve preventieve activiteiten met een grote impact en deze zoveel mogelijk onder te brengen in het basispakket.

Ook valt op dat er een ruime periode van twee jaar wordt aangehouden om het inhoudelijke gesprek hierover te voeren. Het voorstel geeft echter voldoende inzicht en houvast om de komende periode het gesprek te kunnen voeren over deze activiteiten en de voorgestelde periode lijkt dus ook erg ruim gekozen te zijn. Een aantal activiteiten vraagt bovendien om snellere keuzes ten aanzien van de borging van deze activiteiten. Een voorbeeld hiervan is de borging van de ketenaanpakken. We pleiten dan ook voor een versnelling en een korte overgangperiode.

De GGD werkt op dit moment ook aan de actualisering van de Bestuursagenda. Hoewel de huidige Bestuursagenda een looptijd had tot en met 2027, is de GGD voornemens om deze medio 2026 te actualiseren. De vorige Bestuursagenda beschreef de gezamenlijke ambities van de 11 gemeenten en de GGD. Een koppeling tussen ambities en activiteiten en de vertaling naar de inzet van de financiële middelen voor de uitvoering van deze gezamenlijke ambitie ontbrak hierbij. Hiermee ontbrak ook het gezamenlijk commitment voor de uitvoering van deze Bestuursagenda. De inhoudelijke visie zou ten grondslag moeten liggen aan de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van het brede takenpakket van de GGD (dus niet alleen de activiteiten vanuit de JGZ). Vanuit deze gedachte is het ook logisch om dit aan elkaar te koppelen en dit zo mogelijk financieel te vertalen in de kadernota 2027, zodat de doorontwikkeling uiterlijk 1 januari 2028 ook is geëffectueerd.

Advies:

- Instemmen met de beslispunten
- De GGD op te roepen om de overgangperiode te beperken tot het jaar 2026.
- De doorontwikkeling van aanvullende activiteiten te koppelen aan de inhoudelijke keuzes in de nieuw op te stellen Bestuursagenda

- De te maken keuzes en scenario's in lijn met de zienswijze op de programmabegroting 2026 financieel te vertalen in de Kaderbrief 2027
- Deze keuzes uiterlijk 1 januari 2028 te effectueren

RISICO'S

n.v.t.

FINANCIËN

Zie uitwerking per agendapunt

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

n.v.t.

COMMUNICATIE

n.v.t.

PLANNING EN UITVOERING

De genoemde adviezen en aandachtspunten inbrengen in de bespreking in het AB.